

DISPUTATIONUM JURIDICARUM,
QUADRAGESIMA & QUARTA,

quæ est,

DE

F U R T O

*Ad libr. 4. Inst. tit. 1.**Quam,*

DEO T. O. M. assistente

P R Æ S I D E

Nobilissimo, Clarissimo, Consultissimo,

V I R O,

DN. CAROLO JOHANNE WORT-
MANN, J. U. D. Sereniss. ac potentiss.
Elect. Brandenbr. Prætor in Unna, nec non Illustris
Atheni, quod Hammonæ est, Profess. Publ. ordinar.
Dom, Fautore ac Præceptore suo solertiſſ. jugiter
colendo, honorando,

Publicè ventilandam suscipit

JOHANNES BERNHARDUS SCHEVEL,
Freckenhorstensis, LL. St.

Ad diem 25. August, horis locoque consuetis.

HAMMONÆ,

Typis BERNHARDI WOLPHARDT,

ANNO 1734 XCIV.

DEO,
PATRIÆ.

AMICIS,
INVIDIÆ.

DISPUTATIONUM JURIDICARUM,
QUADRAGESIMA & QUARTA,

quæ est,

DE

FURTO

Ad libr. 4. Inst. tit. 1.

Thesis I.

Uæ de obligationibus ex contractu vel quasi descendentes ^{Connexio.} dicenda nobis videbantur, diversis ^{io.} ad lib. 3. Inst. dissertationibus jam supra exposuimus: restant obligationes ex delictis descendentes; de quibus Imperat. *hoc libr. 4. passim.*

II. Et quidem *delictum* in genere est *omne* ^{Descriptio.} *factum illicitum contra leges reipublicæ admissum.*

A

III.

Divisio-
ne.

III. *Estque vel publicum, vel, privatum: illud;* per quod status reipublicæ principaliter læditur: & quod inde peculiaribus legibus, ut L. Juliæ adulterium, aut L. Corneliæ homicidia certis pœnis vindicat, eorumq; executionem olim cuivis de populo dedit. § 2. *Inst. de publ. jud. sed de his infra.* *Privatum verò delictum est,* quo privatus aliquis potissimum læditur, & in quo privatus læsus civiliter ac privatim prout cujusq; interest, ordinariâ ad id actione institutâ agit. Atque *hoc iterum vel verum est vel quasi tale: illud vero dolo interveniente perpetratur & ex re nascitur: excepto damno injuriâ dato, ex quo ob culpam etiam levissimam quis tenetur: suntq; talia, furtum, rapina, damnum & injuria.* Hoc autem nonnisi culpa aliquâ vel ex proprio vel ex alieno facto imputatâ perpetratur; *edq; pertinet, si judex litem suam faciat & similia; de quibus infra ad tit. 5. hujus libr. 4.* Dicitur, *ex re nascitur:* quâ tamen phrasi non volumus consensum his in negociis excludi: eo enim ipso quo quis delinquit, in pœnam etiam consentit, eò quòd delinquens delicto perpetrato se pœnam delicto congruam mereri ipse sciat: pari modo quo mutuum re etiam contrahi dicitur. *pr. l. quib. mod. re conte. oblig.* consensu tamen non excluso: quinimò si ex sola re delicti obligatio oriretur consensu excluso, furiosus etiam inde obligari dici posset, ut non dicam hoc etiam modo bestias ratione omni & consensu destitutas deliquit

quisse dici posse: quod absurdo magis foret absurdum.

IV. *Furtum itaq;* ut hinc cum Imperatore *Prima* ordiamur, *est delictum privatum, quo quis lucri faciendi gratiâ rem propter rei usum, ejusve possessionem fraudulose & illicitè contrectat.* arg. §. 1. h. t. Dicitur, *lucrândi gratiâ:* quæ verba superflua non sunt, *est furtum, quod describunt.* uti quidam auctoritate Theophili moti statuunt, sed formam sive differentiam quandam specificam à causa finali desumptam continent: potest enim quis fraudulenter rem contrectare, sed non ut inde lucrum sentiat, verum alias damnum det, vel animi libidinem expleat. Dicitur, *contrectat:* quæ vox. 1. factum aliquod corporale & in specie tactum propriè concernit; adeò, ut simplex animus & consultatio furandi contrectatione ipsâ adhuc nondum subsecutâ neminem furti reum faciat. 2. Denotat factum tale, quod cum motione quadam conjunctum est. *l. 3. §. sed si rem. ff. de a. vel am. possess.* quam tamen motionem non ita crasse & naturaliter, sed juridicè hîc accipimus, ita ut non tantum translationem rei ex potestate & possessione alterius, sed etiam usurpationem rei ipsius intelligamus.

V. *Species furti olim quatuor erant, conceptum, oblatum, prohibitum, non exhibitum,* *Divisio- nes.* de quibus *Imperat. §. 4. l. h. t. jure novo* duo tantum genera Imperator constituit, *manifestum* scilicet *furtum & non manifestum: illud. 1. quoties fur*

in ipso furandi actu deprehensus. 2. quando furto commisso in loco furti perpetrati deprehenditur. 3. si deprehenditur antequam rem ablatam ad locum destinatum pertulerit. 4. si quis furem viderit cum re furtiva & acclamaverit. *l. 7. §. 2. de furt.* Non manifestum verò contrà se habet. Porro hodiè *furtum in simplex & non simplex* dividi solet: illud, quod absque effractione, hoc verò quod cum effractione committitur. *vid. ordin. Caref. art. 159. & seq.* Deniq; est & alia furti divisio, quæ in diurnum & nocturnum illud dividitur in *l. 54 §. 2. ff. h. t.* ejusq; etiam mentio fit. *in d. ordin. crim. art.*

Persona
delinquentes
Objectum

159.
VI. Committunt furtum quotquot doli capaces, ac ratione destituti non sunt. *l. 23. ff. h. t.*

VII. Objectum furti sunt. 1. *res corporales*: uti enim incorporalium nulla propriè est contractatio, ita neq; furtum propriè dicitur. *l. 75. ff. h. t.* 2. *res aliena*. *§. 6. l. h. t.* 3. *tam animata quàm inanimata*. *l. 14. §. 5. 7. 11. & 13. ff.* 4. *tam pretiose quàm minima*: neq; enim rei hinc aut æstimationis, sed atrocitatis facti ratio habetur. *vid. §. 35. l. de R. D. l. 14. §. fin. ff. h. t. & simul.* utut enim minima prætor non curate dicatur; id tamen eo sensu intelligendum, si non majori rei exinde præjudicium fiat. *vid. l. 22. ff. de damn. inf.* Et contractio verò non ita furtum committitur. 1. *in rebus incorporalibus*, ob rationem supra allatam: unde patet *verba illa in definitione furti de usu aut possessione rei*
nem

non respectu objecti, ut ita loquamur, quasi nimirum ipsius usus possessionisve tanquam rei incorporalis furtum fiat, *sed respectu cause finalis*, velut quòd res auferatur vel propter usum, ut in *§. 6. l. 1.* vel propter solam possessionem. *vid. l. 35. §. 1. ff. de pign. act.* intelligenda esse 2. *Rei quoque Propria furtum fieri non potest*. per. *§. 6. l. h. t.* quod quidem Imperator ipse in *§. 10. h. t.* limitare videtur: sed minùs rectè cum enim per jus pignoris alii constitutum vero rei domino rei dominium non intervertatur, non etiam rei propriæ furtum ita commissum dici poterit: quid ergò? 3. *puto Imperatorem in d. §. metonymice locutum esse aut improprie.* 3. *Furtum etiam non committitur in re commodata si commodans eam surripuerit & commodatarii nihil intersit.* *l. 15. §. 2. l. 5. 9. h. t.*

VIII. *Formale* autem furti in eo consistit, ut. *Forma.*
1. *res animo ac affectu furandi* *§. 6. l. h. t.* contractetur: eò quòd furtum sine affectu furandi non committatur, neq; tam factum hinc quàm faciendi causa attendatur. *l. 39. ff. h. t. 2. ut id fiat clam ac invito domino*: atq; eo modo furtum à rapina potissimùm differt, utpote quæ non clam aut occultè sed aperte per vim ac arma fieri solet. *pr. l. de vi. bon. rept.* Dicitur, *invito domino*: si enim quis crediderit se domino invito rem contractare, & tamen id domino fiat volente, furtum fieri non dicitur in *§. 8.* quod tamen cum grano salis ut ajunt ita intelligendum: utut enim respectu animi ac affectus furtum dici

dici omnino posset, intuitu tamen effectus i. e. læsionis, quæ domini consensu verè ac seriò interveniente nulla est, furtum non esse dicit Imperator: neque enim verecundè agere vel persequi pœnam videtur ejus, quod se grato & volente factum est. *arg. l. o. §. 9. in fin. qua in fraud. cred.* Dicitur, *consensu seriò interveniente*: nam si tale quid per simulationem factum foret, aliud omnino dicendum: veluti, si quis servum alienum sollicitaverit, ut res domino suo surriperet & ad se deferret, servusque id domino indicaverit, ac is servum res tales ad sollicitatorem deferre passus esset, quò magis is convinci posset, non furti solum sed & servi corrupti actio datur: ne ex hujusmodi impunitate & in alium servum, qui facilè corrumpi posset, tale facinus ab aliis perpetretur. *d. §. 8.*

Finis.

IX. *Finis furti est spes lucri*: neque enim sine ejusmodi intentione furtum committitur. *§. 1. l. h. 1.* unde si alio quis fine, v. c. injuriæ inferendæ, ut in *l. 53. pr. ff. h. 1.* vel libidinis causâ, ut in *l. 39. ff. eod.* rem vel ancillam furipiat furtum non committit. Quid ergò, si tempore necessitatis furtum sit commissum, eritne id etiam furtum propriè dictum? R. negant id plerique eò quòd hoc casu finis ille furti, lucri scilicet ratio deficiat, cum potius ad vitæ sustentationem id fiat, tum quòd is ejusmodi in casu necessitatis constitutus id lege & jure facere videatur, cum necessitati lex nulla sit posita, adde & quòd necessitatis tempore omnia com-

munia esse videantur, adeoque non ut rem alienam sed ut propriam contrectasse dici posset. Verum his non attentis, omnino furtum committi dicendum est: tum quòd & hinc animus furandi adeoque & lucri ratio subsit, tum etiam quòd tali in casu non adsit simplex & inevitabilis necessitas: mendicare enim quàm furari latus est: quanquam tamen id dubio careat, furtum tale mitiori quàm alia pœnâ puniri, neque à restitutione rei ablatæ si ad pinguiorem fortunam revertantur, liberari.

X. *Effectus furti consistit in actionibus inde* *Effectus* *competentibus*; quæ in duplici differentia sunt: aut enim rei persecutoria sunt aut pœnales: prioris generis sunt rei vindicatio & condictio furtiva. Illa domino rei furtivæ adversus furem & quemvis alium rem furtivam possidentem datur: est enim actio in rem, quæ semper adversus eum est, qui rem possidet. *l. 25. ff. de o. & a.* Atque hinc vulgò controversi solet, an res furtiva ab eo qui, qui furtivam eam esse ignorans emit ita iterum vindicari possit, ut vindicans ne quidem pretium refundere teneatur? R. id affirmandum per. *l. 2. C. de furt. l. 23. C. de R. V. art. 213. Const. Carol.* quòd tamen limitant Dd, 1. si in res furti emtor sumptus impendit. *d. ordin. crimin. art. 213.* vigore cujus sumtus illi restituendi non pretium. 2. si emtor tempore venditionis coram testibus vel in instrumento protestatus fuerit se rem eâ mente comparare, ut pretio eodem restituto eam vero rei domino reddat: *co*

ed quod tunc absentis potius negotium gessisse quam rem furtivam emisse censeatur. Altera, quæ huc pertinet, *actio, condictio furtiva est*, uti supra dicere antevertimus; *quæ domino ejusque heredi contra furem ejusque heredem sive possideat sive non in solidum datur*. Dicitur, *contra furem*. Quid ergo si plures sint fures? *Re. contra singulos in solidum datur, sed unius tamen præstatione cæteri liberantur. l. 1. c. h. t.* Dicitur, *sive possideat, sive non*; atque eo modo differt hæc actio à rei vindicatione; utpote quæ contra quemlibet quidem datur, modo tamen possideat, hæc autem actio non contra quemlibet datur sed tantum contra ipsum furem & ejus heredem sive possideat sive non: cujus quidem hæc interna differentie ratio est; quod rei vindicatio actio in rem sit, condictio verò, actio in personam. Dicitur, *in solidum*: scilicet, post litem contestatam in solidum in heredes datur: ed quod per litem contestationem novatio quædam inducatur atque obligatio perpetuetur. Illud verò hic vulgò etiam controversi solet, annon etiam contra illum, cujus ope furtum factum est, condictio hæc detur? *Re. affirm. si is factus suo æ ministerio ad rei subtractionem concurrisset probari possit. vid. l. 50. §. pen. ff. de furt.* Quid si consilium tantum quis dederit? *Re. non tenetur; ed quod ipse furtum non fecerit. Tantum de actionibus rei persecutorijs.*

XI. *Sequuntur actiones pœnales, quæ vel civiles sunt vel criminales, illæ ad privatam, hæc ad pub.*

publicam vindictam tendentes: & quidem actiones civiles sunt vel furti manifesti ad quadruplum vel non manifesti ad duplum: casque furti actiones Imperator concedit omnibus illis, quorum interest rem sublatam non esse. §. 13. h. t. Dicitur, *quorum interest*: quod tamen intelligendum. 1. de eo quod ex causa honesta interest. *l. 11. l. 12. §. 1. ff. 2. de eo, quod vel ratione possessionis, vel ratione alius juris realis comperit.* 3. ut intersit ejus, qui damnatum passurus, non ejus qui lucrum facturus est. *l. 71. §. 1. ff.* Actio verò *criminalis* j. civili ad pœnam arbitrariam seu extraordinariam tendit, *l. 1. ff. b. t.* eaque regulariter pecuniaria non autem j. nostro capitalis est. *nov. 130. c. f. vers. pro furt. & auffs. sed novo. C. de serv. fugit.* Planè moribus hodiernis accusatio criminalis, si furtum quinque solidorum æstimationem superet vel tertiâ vice iteratum sit ad suspendii pœnam tendit. *vid. ordin. crimin. art. 157.* An autem pœna hæc æquitati ac juri per omnia consentanea sit, non una omnium opinio est: sunt enim, qui pœnam hanc duram nimis & proportionem pœnæ ad delictum longè excedentem in totum damnant, negantque justitiæ, uti ajunt, attributivæ rationem pati, ut morte puniatur, qui in rebus tantum externis alii nocuit, maximè cum lex divina Hebræis per Mosem lata, non majori quam pecuniariâ pœnâ fures plesti jubeat. *exod. c. 22.* Verùm his non obstantibus contrarium verius esse putamus: neque enim proportio, quæ cul-

pam inter & pœnam esse debet, id exigit, ut materia pœnæ ex amissim respondeat materiæ culpæ, i. e. ut bonum quo pœna privat, neutiquam excedat bonum illud quo delinquens proximum suum privat, quin potius id ex fine, publico scilicet bono & transgressione legis atq; inobedientia æstimandum: accedit, quòd nos mutato jam rerum publicarum statu politicis Legibus Mosaicis non quoad gradus pœnarum observandos teneamur: satis enim est, si leges nostræ ad hanc regulam congruant, ut maleficia puniantur, gradus autem pœnarum legum conditoribus permittendi sunt. Quid autem, si fur rupto laqueo in terram vivus decidat, Æritne adhuc strangalandus &c. omninò: nondum enim sententia executionem suam habet. *vid. art. 162. Const. crimin. in verb. mit dem Strang vom Leben zum Todt:* quod tamen limitant Dd. nisi forte singulari aliquo fato tale quid contingat: Quid ergò si puella damnatum ad supplicium in matrimonium petat, eritne liberandus? &c. negando: neque enim conjux intercessione sua conjugem à supplicio capitis liberare potest: multò minùs ergò puella aut impudens scortum porcaci tali petitione id efficiet: certè illa non tam faceta quàm injuriosa potius in matrimonium à Deo sancitum ratio est, quòd uxorem ducere æqualis meriti pœna tepuretur.

Co-

Corollaria.

I

Instrumenta dotalia non sunt de essentia Legitimationis.

2. Tutor ob culpam remotus non fit infamis.

3. Ob supervenientiam liberorum patroni & cujuslibet donatoris rectè revocatur donatio inter vivos.

4. Donatio mortis causâ ob clausulam de non revocanda adjectam degenerat in donationem inter vivos.

5. Emphyteusis primâ sui origine est juris gentium non civilis.

6. Hæc verba §. 2. di. Institutionum. T. de act. sane uno casu sunt legenda prout jacent, nec casus iste in Sylva Bohemica sed in digestis situs est.

Define sacra Themis partem Lugere Theauri
Ad tibi non notas casu abiisse manus
Auctor adest causamq; suam cum Laude tuctur
Schevel, & illætam te jubet esse Deam,

Plu-

plurane vis? caveo quod fors cum faenore iusto
Mutua ad indemnes sit reditura manus.

*Hisce Commensali & Contubernali suo
applaudere voluit*

PETRUS FLORENTIUS REINKING,
Ritbergensis LL. St.

Jurisconsultus fac per te viviat inultus,
Nunc tua causa cui semper inulta fuit.

*Hisce commensali suo & Amico
gratulari voluit*

GASPARUS THEODORUS von PAPE,
Werlenfis LL. Stud.

UT nec apis vario sibi dulcia mella volatu
Ast homini mirá sedulitate legit;
Sic & opes varias immensa à corpore legum
Colligis ast tantum non tibi sed patriæ
Commoda magna feret Respublica, proximus inde,
Hinc quoq; provenient gloria lausq; tibi.

*Hisce paucis Domino Respondenti
gratulabundus applaudere
voluit debuit*

JOANNES ANTH. LENNICH,
Ph, Stud.

F I N I S.